

polnih 50 let. Vkljub temu, da je pozno vstopil v književnost, so takratni literarni krogi takoj zašutili, da se je pojavila v hrvaški književnosti po smrti Augusta Senoe nova epoha. Na književnem polju se je pojavil zrel človek — intelektualca, ki je bil na jasnem, kaj ima povedati svojim čitateljem. Takratne ubijajoče hrvaške politične razmere so ga sicer močno ovirale, vendar se jim je uspešno zoperstavil. Prav zato bo njegovo literarno delovanje in nacionalno prizadevanje vedel ceniti le oni, ki dobro pozna hrvaško zgodovino preteklega stoletja. Senoa, naš Jurčič in Gjalski so bili v preteklem stoletju najizrazitejši predstavniki književnega realizma. Zgodovinska povest s krepkimi motivi, z izrazito in zapleteno fabulo, je značilna zanje. Toda zgodovina jim ni bila nikakoli fikcija, puhla romantika, marveč je bilo vse življenje resnično in vsi ljudje, ki so tvorili njihove romane in ki še vedno živijo po svoji pristnosti med narodom, kar po vrsti naravni, pod kožo krvavi.

Med nešteti njegovimi romani, ki so izšli v 27 zvezkih zbranih spisov, je tudi roman učiteljice »Gjurjica Agičeva«. Roman — tragedija ene učiteljice. Pa ne samo to. Ne samo ta roman, ki morda na svoji večni resničnosti zadnjih 50 let ni nič utrpel, marveč roman inteligence v splošnem, ki propada brez sonca in zraka v kulturni zaostalosti zbičanega naroda po naše — Doline šetflorijanske. Z njim je umrl pisatelj — realist.

— Na jug. V prejšnji številki je pomotoma izpadlo ime pisca listka »Na jugu«. Iz današnjega nadaljevanja je razvidno, da ga je napisal tov. Vilim Kunst.

— Reklama v učbenikih. Ministrstvo prosvete je izdalo banjskim upravam posebno okrožnico, v kateri opozarja, da naj se obveste vsi pisci učbenikov za narodne šole, da ne pustijo tiskati na platnicah in v tekstu nikakih izvečkov reklam. Dopustno je le, da se sme na platnicah natisniti spisek učbenikov, bodisi od istega pisca, bodisi od izdajatelja.

— Učiteljski koledar 1935. dobijo zaradi velikega obsega (približno 600 strani) le naročniki (oni ki so poslali naročnino do 1. II. t. l.) za 10 Din. Za vse ostale člane JUU znaša naročnina 12 Din, a za nečlane in ustanove pa 15 Din. Zaradi precejšnje teže koledarja bi posamezne pošiljke preveč obremenile udruženje z visoko poštnino in bi se tudi platnice pokvarile. Zato pošilja izvršni odbor JUU koledarje v večjih zavojih na predsednike sreskih društev, ki jih najlaže razdele naročnikom.

— Dolgo pogrešana in težko pričakovana »Spominska knjiga« za najrazličnejše šolske prireditve in proslave bo kmalu prišla v javnost. Naše šole, kakor tudi vse kulturne organizacije, jo bodo z veseljem pozdravile. Knjiga, ki bo zasledovala nacionalno vzgojeno in socialno vzgojen smoter otroškega javnega udejstvovanja, bo zadostila pedagoško-propagandnemu namenu šolskih prireditev v dobro šole in doma in bo dala najboljšo izbiro zadevnih del priznanih slovenskih pesnikov in pisateljev kakor tudi vsa praktična navodila. Po dveh letih prizadevanja se bo vendarle uresničila želja premožnih, ki so hoteli, da bi ne bile šolske prireditve umetno-priložnostne, časovno-izsiljene, marveč naravno-nujne, življenjsko - vzgojne.

Knjiga bo obsegala okrog 300 strani osmerke in jo bo založila zadruga »Učiteljski dom« v Ljubljani. Ze sedaj opozarjamo učiteljsko javnost na to knjigo in na vsa tozadevna poročila, ki bodo sledila.

— Stalež šolstva in učiteljstva v dravski banovini obsega toliko krajevnih, osebnih in drugih podatkov, da more s pridom služiti ne samo uradam, temveč tudi posameznikom. Naročila sprejema, dokler traja še naklada, banovinska zaloga šolskih knjig v Ljubljani.

— To je važno! Ne le v učiteljskem poklicu, marveč tudi za lastno izobrazbo nujno potrebujete »Pregled slovenskega slovstva.« (Spisal dr. Anton Slodnjak.) Knjiga obravnava na živahen in popularen način slovensko slovstvo od početkov do današnjih dni in je torej edina popolna slovstvena zgodovina na knjižnem trgu. Obsega 544 strani in vsebuje poleg pregleda zgodovine našega slovstva tudi letopis slovenskega slovstva (po letnicah urejeno gradivo na 46 straneh v drobnem tisku) ter obširno stvarno in imensko kazalo. Cena broširanemu izvodu je Din 78.—, v polno platno razkošno vezanemu in s kaseto opremljenemu pa Din 94.—. Naroča se z dopisnico pri Akademski založbi v Ljubljani 1, poštno predal 232.

Osebnne zadeve

—i Napredovali so učitelji (-ice): v VI. skupino: Pahor Marija iz Sv. Roka ob Sotli (Sm.), Lapajne Ema iz Vojnika (C.), Muren Križ Cirila iz St. Vida (Lj. zap.), Možina Albina iz Metlike, Zidarič Marija iz Ptuja, Hvala Mihaela iz St. Ruperta (Krš.), Kebl Valentina iz Ljubljane, Pirc Stefanija iz Maribora, Praznik Julija iz Celja, Jenko Marija iz Hrastnika (Laš.), Menaša Helena iz Sostrega (Lj. vzh.), Podgornik Miroslav iz Ptuja, Petkovšek Marija iz Sv. Jurja ob j. ž. (C.), Rösman Alma iz Grahovega (Log.), Črnko Jernej iz Ruš (Mar. d. br.), Celjar Ana iz Križ (Kranj), Lebič Janja iz Prevalj (Drav.). V VII. skupino: Schott Vida iz Komende (Kam.), Mencej Fran iz Sv. Ožbolta (Drav.), Macarol Rudolf iz Šoštanja (Slovenjgr.), Markič Alojzij iz Kolovrata (Lit.), Podboj Ana iz Celja, Obrn Marija iz Selnice (Mar. l. br.), Libersar - Kočevkar Karla iz Most (Lj. oz.). V IX. skupino: Križman Franc iz Stare ceste (Ljut.).

Učiteljski pravnik

—§ Osebna draginska doklada se zmanjša po uredbi min. sveta Br. 14.300/I z dne 11. aprila 1934. za ves znesek upokojenkam, upokojenim po zakonih, ki so dobili obvezno moč po 1. novembru 1923. leta, če so poročene z aktivnimi uradniki I. do VI. položajne skupine.

Tovarišica upokojena po zakonu z dne 31. julija 1923, ki je dobil obvezno moč dne 1. septembra 1923, in je poročena z aktivnim uradnikom V. skupine je prosila, naj se ji nakazuje draginska doklada tudi po 1. V. 1934. češ, da je upokojena po zakonu, ki je dobil obvezno moč z dne 1. septembrom 1923, in ne po 1. septembru 1923, ter da je dobil za državne uradnike obvezno moč po 1. septembru 1923, le zakon z dne 31. marca 1931.

Ministrstvo financ je njeno prošnjo odbilo z utemeljitvijo, da spada med — v uredbi označene zakone — tudi zakon o civilnih uradnikih iz leta 1923.

Imenovana tovarišica se je pritožila proti rešenju ministrstva financ na državni svet, ki je z razsodbo br. 32.985/34 z dne 8. decembra 1934. odločil, da spada med zakone, ki so dobili obvezno moč po 1. septembru 1923, tudi zakon o civilnih uradnikih z dne 31. julija 1923, in je tožbo odbil.

—§ Zvanje katehetov. Na podlagi odloka ministrskega sveta in po členu 347. uradniškega zakona se veroučitelji na osnovnih šolah s šolskimi kvalifikacijami po odst. 2. in 3. čl. 45. uradniškega zakona razporede po skupinah prav tako kakor učitelji osnovnih šol, to je od IX. do V. položajne skupine.

TOVARISI(CE)!

NE POZABITE NA OBMORSKI UČITELJSKI DOM IN POŠLJITE PRIJAVNICE!

ru izrečem par uvodnih besed. Nisem pričel jaz, pričeli so otroci. Vstal je tam v drugi klopi učencec pa me junaško vprašal: »Odkle si gospodine?« Odkle? Zdelo se mi je takrat, da nisem od daleč. Raztolmačim mu. Dečki se spogledajo. Razvil se je razgovor. Pa risanje vam bom predaval, jim tolmačim. »Nacrtaj nešto! Kot da moram položiti sprejemni izpit. Dobro, a kaj ste risali? Pokažite mi zmečkane liste. Prerisavali so narodne motive. Pet let ta meščanska šola riše samo narodne ornamente in to na liste, ki jih kupujejo pri knjigarju, ki je obenem čevljar. Čudno! Čevlji in papir v istem lokalni. Vzel sem v roko kredo in pričel risati na tablo, kar mi je padlo v glavo. V razredu veselje. »Daj nacrtaj sport!« Sport je namreč po njihovem pojmovanju nogomet, za katerega bi otroci dali dušo. Narišem golmane — pa par igračev. »Evo gospodine tu te imam na slici.« Kje? Pokaže mi slicico iz čokolade, na kateri je moj soimenjak sportni igralec menda v Zagrebu. Ko sem jim raztolmačil da to nisem jaz — je v razredu nastal molk. Spogledali so se. Očividno sem jim pokvaril veselje. Rišem dalje, vojaka, pa še enega, pa še, na še dolgo vrsto. V razredu navdušenje. Obracali so glave, zapirali oči, da bi pričarali čim daljšo perspektivno vrsto. Spet se oglašali mali. »Toliko vojnika treba naša država!«

Upravitelju neke meščanske šole, absolutu višje pedagoške šole v Zagrebu sem komaj dokazal, da je v dravski banovini osemletna šolska obveznost. Ni mi mogel verjeti. Novo mi je. A tu pravi, da komaj pridrže otroka štiri leta v šoli. Ko konča osnovno šolo ostane doma, le oni, ki gredo v obrt in trgovino, morajo v večerno nadaljevalno šolo, ker morajo položiti majstorski izpit. O teh izpitih nočem govoriti. In vendar imajo po zakonu absolventi tukajšnjih šol iste pravice kot

Naša gospodarska organizacija

—g Učiteljski dom v Mariboru. Izkaz nadaljnjih prispevkov za »Maistrov kamen«: II. dekliška mešč. šola v Mariboru Din 60.—; učit. društvo za mesto Maribor Din 300.—; Zg. Sv. Kungota, šola Din 12.—; šola Runeč Din 30.—; šola Sv. Jernej-Loče Din 21.—. Dalje so darovali za UD: M. Windischer, H. Voršič, E. Zenkovič, učiteljice v Trbovljah v počastitev spomina pokojnega tovariša Emila Volca Din 250.—. Pokojni tov. Volc pa je daroval UD Din 1000.—. Vsem darovalcem prav iskrena zahvala! — (Zbirka za »Maistrov kamen« je doslej dosegla znesek Din 4611.25.)

Gospodarska podjetja v 1. polovici tek. poslovnega leta: zemljevidi Din 36.391.75, slike Din 8.123.75. »Pisava« Din 3.322.—, grb Din 283.50, Prekmurske pravljice Din 80.—, »Sola v nebesih« Din 36.50, skupaj Din 48.237.50 par. — M. Kožuh, blagajnik.

Mladinska mafica

Vsebinska 5. številka »Našega roda«. — Fr. Ločnikar: Pust (pesem). Vida Taufer: Slepec (pesem). Oskar Hudales: Zlo. Viktor Pirnat: Prvo srečanje. Narte Velikonja: Burja. Young-Kunaver: Drake jadra l. 1577.-80. okoli sveta. Karlo Kocjančič: Pelješac iz ptičjega razgleda. Joža Herfort: Tesarji. Janko Sicherl: Mladi smučar. H. Ahačičeva: Snežinke. Čehov-Gradnik: Kaštanka. — Sledi bogata rubrika »Doma in po svetu« in »Mladina piše« in na platnicah uganke z razpisom lepega števila nagrad. Poleg naših nagrad razpisujejo še posebne bogate nagrade mladi rejci malih živali. — Naslovno stran je izdelal Fr. Sedej. Med ilustratorji srečamo tudi A. Bucika, Lj. Ravnikarja, Ahačičevo in dr.

Ekspedicija »Našega roda« se prične v ponedeljek, 18. t. m. Ljubljanske šole opozarjamo, da ga lahko dobijo že ta dan.

Od razprodaj v knjigarnah je ostalo nekaj izvodov »Sadjarčkov«, ki jih razprodajamo po Din 3.50.

Učiteljski pevski zbor JUU

—pev. Članstvu sporočamo, da je turneja v Bolgarijo zagotovljena. Naša zastopnika sta že odpotovala v Sofijo. Prihodnji pevski tečaj se prične 16. marca ob 9. uri za nove pevce, 17. marca ob isti uri bo tečaj za vse ostale. Na tečaju nam bo poročal tov. Supančič podrobnejše o turneji. Novi pevci naj naštudirajo program brezhibno. Isto velja za izbrani moški zbor 12 ih pevcev.

S seboj prinesite koncertne obleke, ker se bomo ob priliki tečaja slikali. Tovariš(ice), ki še niso vpisani v seznam za skupni potni list, naj nam pošljejo takoj sledeče podatke: ime, priimek, rojstni kraj, dan, mesec, leto rojstva in ime občine, v katero so pristojni. — V teh dneh nastopimo v Radio.

Šolski radio

—r XIX. teden. V torek 19. februarja bo predaval g. dr. Oskar Reya. Nadaljeval bo s popisom svojih doživljajev iz Maroka. Govoril je že o vtisih, ki jih je dobil v glavnih mestih Maroka. To pot pa bo predaval o svojih doživljajih v gorah še malo poznan-

(Dalje prih.)

L. A.:

Možu v spomin!

V soboto popoldne smo spremili k večnemu počitku prof. v pok. in senatorja gosp. dr. Valentina Rožiča. Njegova življenjska pot je bila zelo pestra. Rodil se je pred 56 leti v Viševškem pri Sv. Trojici nad Moravčami. V šolo je hodil v trideset ure oddaljeno vas Vrhpolje kjer je poučeval cerkovnik pomožni učitelj v mežnariji zbrano vaško mladino v čitanju in pisanju. Od tu je odšel v Kamnik v tamošnjo meščansko šolo.

Petnajstleten deček je odšel na gimnazijo v Ljubljano. Tu je poučeval dijake imovitejših staršev in se s tem preživljal.

Visokošolski študij je dokončal v Gradcu, kjer se je preživljal z instrukcijami.

Po končanih študijah je bil nekaj let ravnatelj družbe sv. Mohorja v Celovcu, obenem pa je deloval med koroškimi Slovenci. Pri tem je dobro poznal koroško in njen živelj ter je v poznejših letih spisal več del kakor: Spomin na Gosposvetsko polje, Jugoslavija

ga velegorja Visokega Atlasa. Predavatelj se je povzpela na dva najvišja vrhova na Tubkal, visok 4160 m in na Likumt, visok 3950 m; torej vrhovi, ki daleč prekašajo naš Triglav. Taboril je 10 dni v bližini 2000 m visoko ležeče gorske vasiče Hrund, kjer živi še na pol divje pleme Berbercev, »Slen« imenovano. — Predavatelj je večkrat obiskal to ljudstvo ter proučil njih način bivanja, življenja in obdelovanja polja. Poleg zanimivih turističnih doživljajev, bo opisal tudi zapletljaje, ki jih je povzročilo nespornostljenje s temi gorskimi pastirji.

V petek 22. februarja bo predaval g. Marjan Tratar »Tam ob Muri, v veseli Prlekiji«. K tej oddaji je podal g. predavatelj sledeče misli: Kot začetnika me je zanesla usoda pred leti učiteljevat iz bele Ljubljane tja na našo severno mejo, na Mursko polje, med naše vesele Prleke. Mnogi so me plašili, da je Prlekija naša Sibirija, zato sem se odpeljal s kaj mešanimi občutki na to svoje prvo službeno mesto. Toda, ko se danes oziram nazaj, na ona prva službena leta tam gori med živahnimi Prleki, so mi spomini nanje lepi in veseli. Zanimiv je ta kos naše zemlje, ki je naši mladini in tudi odraslim tostran Save le malo znan, zato vas popeljem za kratek čas tja na zeleno Mursko polje med vesele Prleke in vriskajoče Slovenske gorice, da spoznate tudi vi ta koticek naše Dravske banovine in prisluhnete za hip valovom zelene Mure, šumenju prleških palm in klopotev ter zanimivi prleški govoric. V svojem predavanju bom podal:

1. Nekaj uvodnih besed o veseli Prlekiji.
2. Z menoj iz Ljubljane v Ljutomer.
3. Ob Muri, po veseli Prlekiji in zelenih Slovenskih goricah.
4. In še nekaj prleških zaključek.

Pripravite zemljevid Dravske banovine!

—r V kmetijskem radiu bo ob 7.30 v nedeljo 17. februarja predaval g. inž. Sergej Gorup: Pretakanje, negovanje in čiščenje vina.

—r V nacionalnih urah bodo zvečer ob 19.30 naslednje oddaje:

Ponedeljek 18. februarja: Jovan Steria Popović. (Prenos iz Beograda).

Torek 19. februarja: Duh znanosti in nacionalne kulture; dr. Albert Bazala. (Prenos iz Zagreba).

Sreda 20. februarja: Dr. Ivan Tavčar; dr. I. Slodnjak. (Prenos v Zagreb in Beograd).

Četrtek 21. februarja: Reorganizacija srb-ske vojske na Krfu. (Prenos iz Beograda).

Petek 22. februarja: Jugoslovska misel pri starejših slovenskih pisateljih; prof. Maks Robič. (Prenos v Zagreb in Beograd).

Sobota 23. februarja: Kraljica Jelena; dr. Izidora Sekulić. (Prenos iz Beograda).

Stanovska organizacija JUU iz društev: Vabila

— ZBOROVANJE 7 SRESKIH UČITELJSKIH DRUŠTEV bo v soboto 9. marca v Ljubljani. Učiteljstvo bo ob tej priliki proslavilo 85-letnico prezidenta Masaryka, velikega slovenskega vzornika. Profesor Masarykove univerze iz Brna v ČSR g. dr. Mihajlo Rostohar pa bo razpravljal o novodobnih metodah pri pouku čitanja. Zbora se bodo udeležila JUU sreska društva iz Litije, Ljubljane - vzhodni del, Ljubljane-mesto, Ljubljane-zahodni del, Kamnik, Kranj in Škofja Loka.

Poročila

+ JUU SRESKI DRUŠTVI BREZICE in KRŠKO sta zborovali dne 9. februarja t. l. v šoli na Vidmu. Zborovanje je vodil predsednik breziškega sresa tovariš Knapič, ki je v uvodnih besedah poudaril pomen skupnih

in njene meje, Slovenski Korotan, Plebiscit u Koroškoj Sloveniji, zbornik Boj za Koroško, ki ga je uredil v Ljubljani 1925. Kako je v deželi, kjer pod jarmom ječe sinovi Slave itd. Krepko se je zavzel tudi v našem senatu ob priliki proračunske debate za pravice Koroških Slovencev.

Po vojni je bil imenovan za profesorja na srednji tehnični šoli v Ljubljani, na kateri je služboval vse do dne, ko ga je blagopokojni kralj imenoval za senatorja.

Pri vsem svojem obilnem delu je vedno še našel časa, da je prišel na svoj rojstni dom. Zvest je ostal domu in šoli in nikdar se ni zgodilo, da bi šel mimo domače šole, ne da bi potrkal na šol. vrata ter se ne pomenil s šol. upraviteljem o potrebah šole, o deci in o potrebah domačega kraja.

Kako je znal ceniti šolo, najbolj izkazuje blagajniški dnevnik krajev. šol. odbora pri Sv. Trojici, kjer so vpisani mnogi zneski, ki jih je sam daroval in podpore, ki jih je znal izposlovati pri merodajnih oblastih.

Kako je domačo vas ljubil, priča njegova velikodušna oporoka, v kateri je volil šoli pri Sv. Trojici precejšen gozd in večje število knjig iz svoje bogate knjižnice. S tem si je postavil gosp. senator trajen spomin v sreih naše hribovske mladine pri Sv. Trojici.

Toda ni bil naklonjen samo domačinom. Po širnem karniškem srezu danes žaluje za svojim dobrotnikom, nešteto mladeničev, ki jih je blagopokojnik vzdrževal in podpiral, bodisi pri študiju, bodisi pri rokodelstvu.

Dasi smo vedeli za njegovo bolezen, vendar nismo pričakovali tako nagle smrti. Kako je bil priljubljen med narodom je najbolj pokazal žalni sprevid, v katerem so ga spremljali na zadnji tužnji poti mnogi prijatelji iz mesta; posebno pa še mnogobrojni deželani iz vse banovine.

zborovanj za utrjevanje tovarštva in enotnega delovanja, saj le vzajemno delo lahko rodi pravi — trajni uspeh. Toplo je pozdravil predavatelja ban. šol. nadzornika tovariša Drnovška, sreska nadzornika tov. Brnetiča in Hrovata, predsednika krškega sreza tov. Pečnika in končno vse prisotne.

Kot prva točka dnevnega reda je sledilo predavanje ban. šol. nadz. tov. Drnovška, ki se je pred prehodom na predavanje samo zahvalil in poudaril nadalje, da se je rad odzval povabilu zlasti zato, ker je kot nadzornik brežiškega in ljubljanskega sreza ponovno imel priliko opozoriti, da se domoznanstvu posveča premala pažnja.

Predavanje je bilo vzorno in skrbno pripravljeno delo, ki je najdušilo slušatelje, ki so pažljivo sledili izvajanjem predavatelja in ga končno nagradili z odobravanjem in priznanjem.

Tovariš predsednik Knapič se je zahvalil predavatelju s poudarkom, da je to plod dolgoletnih izkušenj in vsestranske poglobitve. Domoznanstvo vrsi važno vzgojno nalogo, saj ono drvo vcepi ljubezen do rodne grude.

Sledila je debata. Tov. Gajšek je predlagal, ker bi knjigo lahko s pridom uporabljalo učiteljstvo vseh srezov, naj se argumentirano naprosi Slov. Šol. Matico, da ona izda to knjigo, kakor je prejšnja leta izdajala Valesove knjige, ki so nam bile jako dobrodošle. Predlog je bil soglasno sprejet.

Kot druga točka je sledilo situacijsko poročilo tov. Knapiča, ki nam je prav izčrпно orisal delovanje sekcije in udruženja.

O »Reformni zborovanj« se ni razpravljalo in se je radj pomanjkanja časa preložil referat na prihodnje zborovanje. Pri slučajnostih je vzbudil glavno zanimanje predlog tovariša Čuka, ki je poudarjal, da bi moralo imeti tudi učiteljstvo svojega zastopnika v parlamentu. Moral bi biti to tovariš, v katerega bomo imeli vsi zaupanje in ki bo zastopal poleg interesov naroda tudi interese šole in učiteljstva. Predlog je bil z odobravanjem soglasno sprejet. — Isti tovariš je tudi pozval tovariše krškega sreza k točnemu plačevanju članarine in zaostankov. Članarina je Din 17.—

Sledila je debata o plačevanju socialnega fonda in bil končno izglasovan znesek Din 10 za vsakega člana.

Ker ni bilo nadaljnjih vprašanj, se je tov. Pečnik zahvalil vsem prisotnim za poset uspešnega zborovanja, katerega se žal nišo mogli udeležiti oddaljenejši tovariši radi snežnih zametov in zaključil zborovanje.

Knapič Janko, Pečnik Ivo, preds. brežiškega sreza, preds. krškega sreza, Vidmar Miro, tajnik.

+ JUU — SRESKO DRUSTVO SV. LENART je zborovalo 23. januarja 1935. pri Sv. Lenartu v Sl. g. Navzočih je bilo 39 članov, 78%.

Ob otvoritvi zborovanja je imel tov. predsednik kratak nagovor, kjer je zlasti poudarjal, da današnji čas zahteva od nas mnogo pravega tovarštva in vzajemnosti, da bomo s tem poglobili stanovsko zavest in solidarno nastopali pri reševanju za nas aktualnih problemov.

Sledilo je čitanje zapisnika, poročilo predsednika tov. Košenine Vladimirja o seji predsednikov sreskih društev dravske banovine v Ljubljani in čitanje dopisov. Sklenilo se je socialnemu fondu »Viteškega kralja Aleksandra I. Zednitelja nakazati 500 Din. Sklep je tudi že izvršen. Z ozirom na dopis sreskega društva za Maribor l. breg, kjer se omenja prevčlanjenje našega društva, se je dalo za zadevo članstvu ponovno v odločitve. 70% članstva je za sedanje stanje, edino učiteljstvo iz Sv. Jurija in Marije Snežne je proti, vendar je učiteljstvo slednje šole izjavilo, da ostane tam kjer je večina in s tem pokazalo lepo stanovsko disciplino. S tem je tudi predlog za prevčlanjenje oziroma razpust društva likvidiran in stavljen iz dnevnega reda.

Zadnje točke dnevnega reda so bile: poročilo blagajnika, predavanje g. prof. Šilaha in poročila.

Predavanje g. prof. Šilaha o učiteljevi učni pripravi v duhu moderne didaktike je vzbudilo pri članstvu veliko zanimanje in želeli bi še večkrat slišati reševanje podobnih problemov iz ust takih strokovnjakov kot je g. prof. Šilih.

Prihodnje zborovanje bo meseca marca pri Sv. Lenartu.

Predsednik. Tajnik. J. Štuhec. Porenta Stane

srednješolski učni in vzgojni nivo. Učenci imajo 44 tedenskih ur, izmed katerih je namenjena polovica teoretičnim predmetom. Šola je zelo smotрно opremljena. Kolikor se da soditi iz izdelanega pohištva, izdelujejo tu predmete raznih slogov. Nekatere jedilnice so izdelane v narodnem slogu in zelo bogato okrašene z rezbarijo. V bližini mizarske šole je petletno tehnično učilišče za 250 učencev. Ta šola ima bogato opremljeno livarno, v kateri mora vsak gojenec delati tri mesece. S tehniko je združena tudi posebna mlinarska šola s srednješolskim nivojem, kjer studirajo dijaki po deset semestrov, izmed katerih je namenjeno za praktične vaje po dve leti. Ta šola je ena izmed šestih evropskih mlinarskih šol (ostale so v Parizu, v Nürnbergu, v Dipoldisweide pri Dresdenu, v Welsu na Gornjem Avstrijskem in v Breslavi). Na šoli je 150 dijakov.

Zanimivo je, da ima pošta direkcija lastno šolo za vzgojo poštnega naraščaja. Semkaj se sprejemajo učenci iz »znanstvenih« gimnazij. Studijska doba traja štiri leta. Posebna skrb se posveča študiju elektrotehnike. Tudi direkcija državnih železnic ima železničarsko šolo, v kateri je tudi praktični oddelek za absolvente prozimmazij in srednješol. oddelek za absolvente treh razredov gimnazije. Na železničarski šoli traja strokovni študij štiri leta.

Število strokovnih šol je zrastle posebno po svetovni vojni. (Dalje prih.)

Novosti na knjižnem trgu

—k O letošnjih knjigah Slov. Šol. Matice.

I. Pedagoški zbornik (118 str.), ki ga je uredil prof. Ozvald, se najprej spoštljivo pokloni duhu pokojnega kralja Aleksandra. V naslednjem prinaša šestero po redu in vsebinski sledečih prispevkov:

Urednik je napisal članek »O temeljih državljske vzgoje«. V njem ugotavlja, da ni in ne more biti dober državljan, kdor ni ali se ni naučil biti dober, pravi človek. Teja cilja šola sama ne more doseči, ker otrok in mladostnik za kaj takega še ništa godna in pa ker v šoli premalo živi pristni duh prave mišljave (Gesinnung). To bi se dalo napraviti le ob sodelovanju raznih kulturnih zajednic in življenja samega.

Dr. St. Gogala razpravlja o vprašanju »Kakšno vzgojo zahteva gospodarstvo od sodobnega človeka«. Pisec se od podrobne analize pojma gospodarstva in njegovih odnosov do objektivnega duha (kulture) pa človeka, obrne k sodobnemu gospodarskemu redu ter ugotavlja: »Ta red zahteva od človeka tako vzgojo, da se bo sam porušil, če se jo bo dosledno izvedlo in skušalo vse ljudi tako vzgojiti. Zato je sedanji gospodarski red sam potreben izpremembe, ki jo bomo dosegli, če vzgojimo novega gospodarskega človeka, to je človeka, ki ne bo le gospodarstvenik, ampak bo imel kaj smisla tudi za negospodarske strani življenja.

Iva Segula govori o »Ženi in njenem pomenu v celoti sedanje kulture«. Posvetiti skuša v veliki kaos različnih naziranj in mnenj. Žena je sedaj zaposlena v javnosti, morala je stopiti v službo. Na tem begu iz družine il je šlo le za družino, za otroka in moža. V tekmi z moškimi silami se morda ni obnesla, a obsoditi se je ne sme, dokler ni našla svojega delovnega torišča, kjer bi lahko razvila in porabila svoje posebne ženske sposobnosti, dosegla svojo posebno žensko dodelano ter postala cela žena. Do tega pa bo prišla le na temelju materinstva.

M. Senkovič rešuje problematiko »Otroka in knjige«. Saj otroci radi bere, a vzbuditi jim je treba smisel za dobro knjigo. Temu bodi posvečen kar od početka ves bralni uk v šoli, a sodelovatj mora tudi dom. Važno je vprašanje mladinske literature, ki bi jo morali dobro poznati. V branju se morajo otroci pravilno navajati in se jim mora okus za dobre knjige tako razvijati, da bodo slabe odklanjali. To pa ni kaj lahko, saj tudi odrasli radi beremo manj vredni tisk. Vzbujaenje smisla za dobro knjigo je delan problem celotne vzgoje torej vzgoje celega človeka.

Milica Stupan piše »O vzornem otroku«. To je tak otrok, ki prekaša v enem ali drugem oziru ali pa tudi na vseh poprišjih druge otroke, vobče tak otrok, ki ga stavijo tolikokrat starši in vzgojitelji na tihem ali očitno drugim za »zglede«. Takega otroka šteje avtorica med težko vzgojiljive, češ, noče se »skladno vtopiti v okvir človeške družbe«. Ker vplivajo ostale okoliščine tako, da je lahko skoraj vsak otrok »vzoren«, zato postaja to vprašanje v resnici prav pereč problem.

Dr. J. Beznjak nas seznanja s »Poizkusnim letom« na srednjih šolah pred vojno, oz. s »pedagoškim seminarjem«, kakor se je še imenovalo »razširjeno poizkusno leto«. Prispevek je zanimiv, ker nam kaže, kako so nekoč reševali problem, o katerem se tudi danes precej razpravlja (pedagoški instituti).

Nekaka osnovna nota v letošnjem »Pedagoškem zborniku« je naglašanje pomembnosti celega (ne zdrobljenega) človeka. Le ob taki usmerjenosti moremo priti do dobrega državljsana, le na ta način bomo mogli izpremeniti sedanji gospodarski red, le s tega vidika lahko uspešno rešujemo pereče žensko vprašanje pa tudi vprašanje bralne in knjižne kulture — skratka: celi človek je tista osrednja točka, okoli katere se suče vse pedagoško prizadevanje.

II. Dr. K. Ozvald: Prirodoslovna in duhovna psihologija s pedagoškega vidika. (68 strani). Da bomo mogli iz gojenca zares izoblikovati pravega, celega človeka, moramo poznati in tudi upoštevati za to oblikovanje vse možnosti in meje, ki pa so v otroku in mladostniku samem.

V uvodnih poglavjih motri avtor odnos med pedagogiko in psihologijo, delovno torišče in kulturni pomen ter možnosti in meje v psihologiji. Nato označuje prirodoslovno psihologijo kot ono, ki si prizadeva duševnost spoznavati po »ekzaktnih« metodah, a ne raziskuje živih utripov človeške duše, ampak le prirodoslovnim metodam dostopnejše pojmovne abstrakcije. Duhoslovna psihologija pa ne proučuje posameznih prvin in funkcij naše duše, temveč celotna doživetja, »totalnost« duše. Osnovna razlika med obema smerema torej ni šele v metodi, temveč že v predmetu, kar raziskujeta vsaka druge strani naše duševnosti.

Vsaka teh dveh smeri je po svoje enostranska, zato bi ju raziskovalci duševnosti najraje premostili. To poizkušata zlasti Freudova psihanaliza in Adlerjeva »individualna« psihologija.

Pedagoškemu udejstvanju nudita s pridom pomoč oba pravca psihologije, prirodoslovni in duhoslovni. Kajti najuspešneje spoznavamo otroka in mladostnika, če ga motrimo od raznih strani. V nekatere svrhe bo bolj služila »prirodoslovna« smer (na pr. za formalno urejenje mladih duševnih sil), v druge pa »duhoslovna« (rečimo za pravilno uvažanje mladine v celotno kulturo svojega naroda in človeštva vobče).

Ozvaldova knjžica se naslanja na njegovo »Osnovno psihologijo« in lahko služi kot uvod v to delo, čeprav je izšla za njim. (Dalje prihodnjic.)

Ali ste že član

Učiteljske tiskarne?

Mali oglasi

Mali oglasi, ki služijo v posredovalne in socialne namene občinstva, vsaka beseda 50 par. Najmanjši znesek Din 5.—

FR. P. ZAJEC

izpravlja optik Ljubljana, Stari trg 8

priloprača: naočnike, ščipalnice, barometre, toplomere, risalno orodje, mikroskopske, fotoaparate itd. Velika zaloga raznih ur, zlatnine in srebrnine. Cenik brezplačno.

Telikan RADIRKA

ZA NAVADNE KOPIRNE IN BARVNE SVINČNIKE

GÜNTHER WAGNER k. d., Zagreb — Poštni predač št. 94

Inozemsko šolsstvo in učiteljstvo

Bolgarsko šolsstvo

(Priobčuje Viljem Kus.)

(Nadaljevanje.)

STROKOVNO ŠOLSSTVO.

Kakor sem že navedel, skrbijo posamezna ministrstva za strokovno izobrazbo in vzgojo v interesu svojega resora. Veliko pažnje se posveča posebno še kmetijskemu šolstvu. Leta 1926. je bilo pet kmetijskih šol, katerih nivo lahko primerjamo nivoju gimnazij. Imenovane so petletne. Najnovejša šola te vrste je kmetijska šola v Sadovu, ki je oddaljena kakih 35 km od Plovdiva. Uradni naslov te kmetijske akademije se glasi: »Srednje državno zemeljsko učilišče.« Šola je združena z internatom za 120 gojencev. Šola je bila otvorena pred dvema letoma komaj prva dva letnika. V štirih letih bo torej šola kompletna. Šola ima tudi vzorno poljsko in živinorejsko farmo. Zavod je prav luksuzno urejen. Razen naštetih kmetijskih gimnazij so še razni tipi kmetijskega šolstva; posebno znane so dvoletne kmetijske šole. Za poljedelce so urejene v številnih krajih zimske gospodarske šole, katerih obisk zaenkrat še ni bil znaten, vendar se od leta do leta izboljšuje.

Po zakonu z dne 9. junija 1924. se delijo trgovske in industrijske šole v dve kategoriji: v srednje šole in v praktične šole. Srednje strokovne šole sprejemajo gojence bodisi iz progimnazij, bodisi gojence iz tako zvanih »znanstvenih« gimnazij, to je iz triletnih šol realnega tipa, ki se imenujejo tudi nepopolne gimnazije. V te nepopolne gimnazije morajo hoditi gojenci 2—3 leta, ako hočejo prestopiti v srednje strokovne šole.

Razen navedenih strokovnih šol, ki imajo približno enak učni nivo kot šole tretje

stopnje, je v Bolgarii veliko število dvoletnih ali triletnih šol in tečajev, ki skrbijo za direktno vzgojo specialnih poklicev. Nekatere izmed teh šol imajo podobno organizacijo, kakor naše delovodske šole. Take šole in tečaji so navadno združeni s strokovnimi gimnazijami, kot tamkaj tudi imenujejo obrtne šole in trgovske akademije.

Ker te šole v pretežni večini ne spadajo v kompetenco ministrstva prosvete, se odlikujejo po bogati in okusni zunanosti, kakor se to dogaja tudi pri nas in v drugih državah. Strokovna ministrstva imajo navadno manj učnih zavodov in zaradi tega ne štedito, ako je treba tu ali tam postaviti nov učni zavod ali ga opremiti z najrazličnejšim potrebnim ali nepotrebnim inventarjem.

Najmodernejša trgovska akademija je gotovo ona v Plovdivu. V prelepi stavbi so petletne in triletno šole. Šola je obsežna in opremljena s najmodernejšimi napravami. Posebno smotno so urejene obširne dvorane za fiziko in kemijo ter predavalnice z delavnici. Na šoli je uvedena dijaška samouprava, ki ima tudi praktične naloge; glavni namen te samouprave je voditi samoupravno jedilnico, ki nudi dnevno oskrbo nad 160 dijakom. Zdravnik ordinira vsak dan od 11. ure naprej in ima svoj ordinacijski laboratorij prav dobro opremljen. V bližini te »trgovske gimnazije« je »obratna gimnazija«, ki je na zunaj prav lepa in tudi na znotraj zelo dobro opremljena. Studij na tej šoli traja štiri leta. V šoli so tudi praktični tečajji in obvezna nadaljevalna šola, v katero prihaja vsak večer nad 1500 učencev. Vsako leto se sprejemajo učenci za drugo stroko. Prvotno je tu bila opremljena le mizarska delavnica, sedaj pa se tu strokovno izobražujejo tudi elektrotehniki, krojači in čevljarji.

V Ruščuku imajo »stolarsko« šolo (za mizarski obrt). Ta državna šola ima prav tako

KNJIGARNA »UCITELJSKE TISKARNE«

priloprača cenjenemu občinstvu svojo zalogo vseh pisarniških in šolskih potrebin. — Lastna izdelovalnica šolskih zvezkov. — Knjigarna sprejema naročbe na knjige iz inozemstva, na vse domače in inozemske liste, revije itd. — Velika izbira pisemskega papirja, razglednic in slik. Velika izbira! — Cene solidne! — Potrežba točna! — Zahtevajte cenik!

Ljubljana, Francišanska ulica 6

Telefon št. 3397 — Račun poštne hranilnice št. 10.761

Maribor, Palača banovinske hranilnice

Telefon št. 2628

Avgust Agnola

LJUBLJANA

TYRŠEVA CESTA ŠT. 10

Telefon 2478.

Zaloga stekla, porcelana, kamenine, zrcal in šip. Kompletno opreme za restavracije, hotele, gostilne, kavarne in bare ter za splošno gospodinjstvo. Luksuzni predmeti.

Kdor

oglašuje, ta napreduje!

Za pomladansko sezono se priloprača modni atelje M. CASERMAN v LJUBLJANI

Šmartinska cesta št. 9

v prvovrstno izdelavo vsakovrstnih oblek, plaščev itd. po najnižjih cenah in najmodernejšem kroju